Interreg Europe

Co-funded by the European Union

AgriExcel

Dati – saimniecības resurss lēmumu pieņemšanai un gudrākai saimniekošanai

TERĒZE RIEKSTIŅA
SISTĒMISKĀ KONSULTANTE, TRENERE UN BIZNESA MENTORE

30.10.2026.

VALMIERA

Ko es zinu?

1. Es jau zinu, kas manā saimniecībā notiek.
2. Šo es vienmēr esmu darījis, un tas strādā - nav nepieciešams neko analizēt.
3. Šogad bija slikta sezona, tāpēc rezultāts nav labs.
4. Man nav tik liela saimniecība, lai vajadzētu analizēt datus.

PIEREDZE PALĪDZ SAIMNIEKOT. DATI PALĪDZ PĀRBAUDĪT, KO MUMS SAKA PIEREDZE.

Dati ir daudz tuvāk, nekā mums šķiet

Dati var būt skaitļi, pieraksti, dokumenti, novērojumi un salīdzinājumi.

Datu veids	Piemēram
Ražošanas dati	Raža, izslaukums, izaudzētais apjoms, zudumi
Finanšu dati	Ieņēmumi, izdevumi, cenas, maksājumi
Laika un resursu dati	Darba stundas, degviela, tehnikas noslodze, attālumi
Tirgus un klientu dati	Pircēju skaits, pasūtījumi, pieprasījums, pārdošanas cenas

Ko mēs patiesībā vēlamies uzzināt par savu biznesu?

Kur es nopelnu?

Kuras darbības, produkti vai nozares dod lielāko ekonomisko ieguvumu?

Kur es tērēju visvairāk?

Kuras izmaksas veido lielāko daļu manu izdevumu?

Kuri resursi netiek pilnībā izmantoti?

Kur manā saimniecībā ir neizmantotas iespējas?

Ko es varētu darīt citādi?

Kādas izmaiņas darba organizācijā, izmaksās vai pārdošanā varētu uzlabot rezultātu?

DATU VĒRTĪBA RODAS TAD, KAD TIE PALĪDZ ATBILDĒT UZ JAUTĀJUMU, KAS IR SVARĪGS SAIMNIECĪBAI.

Viena saimniecība - vairāki skatu punkti

Zeme un ražošana

Tehnika un citi resursi

Cilvēki un darba laiks

Centrā: Saimniecības kopējais rezultāts un konkurētspēja

Finanses un izmaksas

Pircēji un tirgus

Zināšanas un pieredze

No datiem līdz izpratnei — ko viens skaitlis mums nepasaka?

Rādītājs	1. lauks	2. lauks
Platība	10 ha	10 ha
Raža	50 t	45 t
Ieņēmumi	10 000 €	9 000 €
Mainīgās izmaksas	4 000 €	3 000 €
Starpība pēc mainīgajām izmaksām	6 000 €	6 000 €

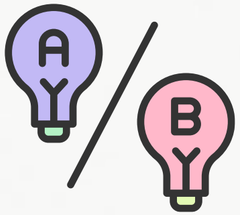
Ilustratīvs piemērs. Visi skaitļi ir pieņēmumi, nevis faktiskie Latvijas saimniecību dati.

Kad skaitļi sāk stāstīt par saimniecību

Salīdzini pats ar sevi

Kāds bija rezultāts šogad, salīdzinot ar iepriekšējo gadu?

Salīdzini darbības savā saimniecībā

Kura produkta, lauka vai darbības joma dod labāko rezultātu?

Salīdzini plānoto ar faktisko

Ko cerēju sasniegt, un kas notika patiesībā?

Vairāk darba ne vienmēr nozīmē lielāku ieguvumu

Piemērs: mājražotājs pārdod produkciju divos veidos

Rādītājs	Tirdziņš	Tiešie pasūtījumi
Pārdošanas ieņēmumi	300 €	250 €
Tiešie izdevumi	100 €	70 €
Laiks, ieskaitot sagatavošanu un ceļu	10 h	4 h
Starpība pēc tiešajiem izdevumiem	200 €	180 €

Ilustratīvs piemērs. Aprēķinā nav iekļautas visas iespējamās izmaksas.

Lēmumi, ko pieņemam pēc sajūtām — un ko varam pārbaudīt datos

Ikdienas pieņēmums:

«Šis produkts ir ļoti pieprasīts.»
«Šī tehnika mums ir nepieciešama.»
«Šis darbs aizņem pārāk daudz laika.»
«Šogad viss bija sliktāk.»

Ko varam pārbaudīt?

Pārdošanas apjoms, pasūtījumu skaits, peļņa
Noslodze, remonta izmaksas, iegādes un nomas izmaksas
Faktiskais darba laiks, atkārtotie darbi, dīkstāve
Ieņēmumu, izmaksu un ražošanas rezultātu salīdzinājums

Digitalizācija – no datu uzkrāšanas līdz gudrākiem lēmumiem

Digitalizācija palīdz datus pārvērst noderīgā informācijā.

Ātrāk – dati ir pieejami vienuviet, un nav viss jāmeklē dažādos pierakstos un dokumentos.

Ērtāk – informāciju var apkopot un izmantot atkārtoti, samazinot manuālo darbu.

Pārskatāmāk – iespējams salīdzināt rezultātus dažādos periodos un pamanīt tendences.

Vieglāk analizēt – apkopotie dati palīdz ieraudzīt kopsakarības un novērtēt saimniecības rezultātus.

Pamatotāki lēmumi – aktuālāka un pārskatāmāka informācija palīdz izvērtēt dažādas rīcības iespējas.

Pabeidziet teikumu ...

1. Manā saimniecībā lielākais potenciāls ir...
2. Ja es zinātu ..., es varētu izlemt...
3. Mans pirmais solis ceļā uz gudrāku saimniekošanu būs...

No datiem līdz gudrākai saimniekošanai

Seši principi, ko paņemt līdzi:

1. Dati jau ir manā saimniecībā.
Jāiemācās tos pamanīt un izmantot.

2. Sāc ar jautājumu, nevis ar tabulu.
Vispirms noskaidro, ko vēlies saprast.

3. Skaties plašāk.
Viens skaitlis reti izstāsta visu stāstu.

4. Pārbaudi savus pieņēmumus.
Pieredze ir vērtīga, bet dati palīdz to papildināt ar faktiem.

5. Izmanto iegūto informāciju.
Dati palīdz pieņemt lēmumus un uzlabot saimniecības darbību.

6. Izmanto digitalizācijas iespējas.
Datus var ērti uzkrāt, ātri atrast, salīdzināt un analizēt.

Saimniecības dati - resurss labākiem lēmumiem nākotnē.

PAMANI. SALĪDZINI. IZPROTI. IZLEM.

Interreg Europe

Co-funded by the European Union

AgriExcel

Paldies par uzmanību!